

PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ AUTOBUSOVEJ DOPRAVY RUŽOMBEROK

čl. 1

Úvodné ustanovenia

1) Dopravca SAD LIORBUS, a.s vydáva podľa Zákona NR SR č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších zmien a predpisov a v zmysle Vyhlášky MDPT SR č. 363/1996 o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku tento prepravný poriadok pre mestskú autobusovú dopravu v Ružomberku (ďalej len „mestský prepravný poriadok“), ktorým sa upravujú podmienky prepravy osôb a ich batožín a vecí mestskými autobusovými linkami.

čl. 2

Všeobecné ustanovenia

- 1) Mestský prepravný poriadok podrobne upravuje
  - a) podmienky, za ktorých sa uzatvára zmluva medzi dopravcom a cestujúcim v mestskej autobusovej doprave a za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci
  - b) vzťahy, ktoré vznikajú pri vykonávaní mestskej autobusovej dopravy a City Bus RK (ďalej len „MAD“), a to medzi prevádzkovateľom dopravy (ďalej len „dopravca“) a jej účastníkom (ďalej len „cestujúci“) okrem cenových vzťahov, ktoré upravuje tarifa mestskej autobusovej dopravy Ružomberok (ďalej len „tarifai“).
- 2) Mestský prepravný poriadok, cestovný poriadok dopravcu a tarifa je odo dňa jeho zverejnenia súčasťou návrhu na uzavretie zmluvy, potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave je cestovný lístok.
- 3) Dopravcom podľa tohto mestského prepravného poriadku je SAD LIORBUS, a.s. (ďalej len SAD). Dopravca je právnická osoba zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina, v oddieli Sa, vložka číslo: 10334/L.

PRVÝ ODDIEL

Pravidelná preprava osôb

čl. 3

Všeobecné ustanovenia

- 1) Pravidelná preprava osôb sa vykonáva ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len autobusová linka“), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify na mestských autobusových linkách, ktoré sú uvedené v platných cestovných poriadkoch alebo inak zverejnené.
- 2) Vykonáva sa ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s možnosťou odchýlky od stanovenej trasy, s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie, ale aj s možnosťou nástupu medzi zastávkami na znamenie, ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify na linkách City Bus RK, ktoré sú uvedené v platných cestovných poriadkoch, alebo inak zverejnené.
- 3) Dopravca je prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly (ďalej len „revízor“), alebo organizáciou prepravy (ďalej len „dispečer“) oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ide najmä o pokyny, ktoré sa týkajú nastupovania a vystupovania, umiestnenia cestujúcich vo vozidle, uvoľnenia určitého priestoru vo vozidle, pripustenia batožín na prepravu a ich uloženia a zachovania pokoja a poriadku vo vozidle.
- 4) Cestujúci sú povinní uvedomelou disciplínou a dodržiavaním pokynov dopravcu prispievať k poriadku, bezpečnosti a plynulosti osobnej prepravy a to najmä zachovávaním ustanovení prepravného poriadku a ostatných predpisov súvisiacich s prepravou osôb, ako i všeobecných pravidiel bezpečnosti a plynulosti osobnej prepravy.
- 5) V autobusoch, v priestoroch pre cestujúcich, vo výdajniach cestovných lístkov a v iných priestoroch dopravcu určených pre cestujúcich je zakázané fajčiť a požívať alkoholické nápoje, okrem miest na to vyhradených a určených.

čl. 4

Základné podmienky prepravy osôb

- 1) Ak sú splnené podmienky podľa prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť a vyťažiteľnosť vozidla a spôsobilosť vodiča a nebránia tomu príčiny, ktoré nemožno odvrátiť (napr. nejazdnosť cesty v zimnom období, dopravná nehoda), dopravca je povinný vykonať prepravu (ďalej len „prepravná povinnosť“).
- 2) Cestujúci, ktorý je v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku na zastávke pripravený nastúpiť do autobusu a ktorý splní podmienky ustanovené mestským prepravným

poriadkom, cestovným poriadkom a tarifou a ktorý zaplatil cestovné má právo aby ho dopravca riadne a včas prepravil do určenej zastávky autobusovej linky.

3) Ak dopravca nemôže z nástupnej do cieľovej zastávky prepraviť cestujúceho vozidlom v ktorom bol tarifne odbavený, alebo ak bola začatá cesta prerušená resp. zastavená, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej linky, prípadne inej súbežnej linky dopravcu a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.

4) Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania osoby staršej ako 10 rokov nie je povolená. Ak sú všetky miesta na sedenie obsadené môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie. Kedy má cestujúci právo na bezplatnú prepravu dieťaťa určuje tarifa..

Čl. 5

Vylúčenie osôb z prepravy

1) Dopravca prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora môže vylúčiť z prepravy :

- a) osobu javiacu nadmerné požitie alkoholických nápojov, omamných alebo psychotropných látok a osobu, ktorá pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môže byť spolucestujúcim na ťarchu
- b) osobu, ktorá nedodržiava mestský prepravný poriadok, pokyny a príkazy oprávnených pracovníkov dopravcu, zdržiava sa vo vozidle neoprávnene, alebo svojim správaním narúša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu (napr. osoby s kolieskovými korčulami a lyžiarkami na nohách), znečisťuje vozidlo alebo inak obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa mestského prepravného poriadku,
- c) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a dovozné, prípadne iné sumy určené týmto mestským prepravným poriadkom alebo tarifou.

2) Po začatí cesty treba cestujúceho vylúčiť z prepravy tak, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia alebo bezpečnosti z prepravy vylučovanej osoby. Vylúčiť osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvodu obce a mimo zastávky autobusa je neprípustné.

Čl. 6

Preprava batožín

1) Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla ako batožinu:

- a) veci, ktoré možno ľahko a rýchle naložiť a umiestniť vo vozidle,
- b) živé zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre ich prepravu.

2) Cestujúci smie vziať so sebou do vozidla najviac dve batožiny. Za batožinu sa nepovažujú drobné predmety, ktoré možno podľa potreby držať v lone alebo v ruke.

3) Nie je dovolené, aby cestujúci bral so sebou do vozidla:

- a) veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy,

- b) nebezpečné látky a predmety, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, ako aj úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat, osobitné predpisy stanovujú nebezpečné látky a predmety vylúčené z prepravy menovite,
- c) nabité strelné zbrane, toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
- d) veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo,
- e) veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu.
- f) veci ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
- g) batožinu ktorej váha presahuje 50 kg, alebo batožiny ktorých celková váha presahuje 50 kg.
- h) predmet, rozmer ktorého je väčší ako 50x60x80 cm, úzke predmety v tvare dosky rozmerov väčších ako 5x100x150 cm a to aj v prípade, že presahujú len jeden z uvedených rozmerov. Na detské kočíky sa toto ustanovenie nevzťahuje.
- i) veci, ak to neumožňujú prepravné podmienky najmä obsaditeľnosť vozidla .

4) Batožinu musí cestujúci vo vozidle umiestniť tak aby nesťažovala výkon služby vodičovi, a neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich.

5) Batožinu dopravca prepravuje spolu s cestujúcimi, pričom na batožinu si dohliada cestujúci. Dopravca neručí za stratu batožiny a predmetov uložených v priestore pre cestujúcich (prepravovaných spoločne s ním). Za škodu, ktorá vznikla cestujúcemu počas prepravy na batožinách prepravovaných spoločne s ním, alebo na veciach, ktoré mal u seba, zodpovedá dopravca v zmysle § 427 až 431 Občianskeho zákonníka.

čl. 7

Preskúmanie batožín

1) Ak oprávnený pracovník má pochybnosti o tom, či veci, ktoré cestujúci vzal so sebou do vozidla vyhovujú predchádzajúcim ustanoveniam je oprávnený sa presvedčiť v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu. Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou sú z prepravy vylúčené, je cestujúci povinný ich z vozidla odstrániť.

2) Oprávnený pracovník môže vylúčiť z prepravy batožinu cestujúceho, ak sú prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozujú zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsadenie autobusu.

3) Oprávnenie preskúmať batožinu sa nevzťahuje na zbrane ozbrojených síl a bezpečnostných zborov , pre prepravu ktorých platia osobitné ustanovenia.

čl. 8

Preprava detských kočíkov

1) Cestujúci môže vziať so sebou do autobusa ako batožinu, pokiaľ to úprava, vybavenie a obsadenie autobusa dovoľuje detský kočík. Na prepravu sa pripúšťajú len kočíky s dieťaťom, v čase znížených nárokov na prepravu aj kočíky prázdne. Preprava detského kočíka môže byť

vylúčená aj v prípadoch, že na východných zastávkach je autobus nie obsadený, ale je predpoklad, že na ďalších zastávkach dôjde k zvýšeným prepravným nárokom (v čase dopravnej špičky).

2) Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík, vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších kočíkov, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú.

3) Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom tými dverami, ktoré sú pre nakladanie (vykladanie) kočíka určené miestnou úpravou dopravcu, kočík je povinný umiestniť v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená miestnou úpravou dopravcu. Cestujúci je povinný počas prepravy zabezpečiť kočík proti pohybu na to určeným zariadením.

čl. 9

Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok

1) Osoby, ktoré sú oprávnené nosiť strelné zbrane, môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou v primeranom množstve náboje, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách a podobných obaloch.

2) Elektrické akumulátory možno brať so sebou ako batožinu len vtedy, ak sú odplynovacie otvory zabezpečené zaskrutkovanou zátkou tak, aby z nich kvapalina nemohla vystreknúť, póly musia byť zabezpečené tak, aby nenastalo krátko spojenie. Elektrické akumulátory nesmú byť zvonku znečistené a musia byť prepravované vždy tak, že budú postavené na dĺžku vozidla.

čl. 10

Preprava domácich zvierat

1) Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako batožinu drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak sú uzavreté v klietkach, košoch alebo v iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Na prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín.

2) Bez schránky možno vziať do vozidla len psa. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča, mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže vodič dovoliť prepravu psa každej veľkosti.

Pre prepravu psov bez schránok sa stanovujú tieto podmienky :

- a) pes má bezpečný náhubok (s výnimkou vodiaceho psa zrakovo postihnutého cestujúceho) a drží sa na krátkej šnúre,
- b) nejde o chorého, špinavého alebo zlého psa,
- b) v jednom vozidle sa prepravuje najviac jeden pes, toto obmedzenie neplatí ak ide o dvoch psov, ktorých berie so sebou do vozidla jeden cestujúci.

3) Oprávnený pracovník môže vylúčiť z prepravy domáce, alebo iné zviera, ak je prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich, alebo ak ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsadenosť vozidla.

4) Miestnou úpravou dopravcu sa môže preprava živých zvierat na niektorých linkách, alebo v niektorých vozidlách vylúčiť, toto oprávnenie dopravcu sa nevzťahuje na psov ozbrojených a bezpečnostných zborov a na vodiacich psov, ktorí sprevádzajú zrakovo postihnutých cestujúcich.

čl. 11

Tarifa

1) Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú.

2) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby sa základné údaje tarify sprístupnili verejnosti v priestoroch pre cestujúcich (informačné kancelárie).

3) Cestujúci pokiaľ nemá podľa tarify právo na bezplatnú prepravu, je povinný za jednotlivú cestu, alebo za právo prepravovať sa v určitom časovom období zaplatiť cestovné určené tarifou. Tarifa určuje, za ktoré batožiny je cestujúci povinný zaplatiť prepravné.

4) Cestujúci, ktorý nevyužije svoje právo na prepravu získané zaplatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatených súm.

čl. 12

Cestovný lístok

1) Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a batožín a dokladom o zaplatení cestovného je cestovný lístok. Cestovný lístok obsahuje najmä obchodné meno dopravcu, druh cestovného lístka, čas platnosti, prevádzkový rozsah platnosti (číslo linky, číslo spoja, úsek medzi zastávkami) a výšku cestovného.

2) Cestovný lístok v MAD je jednorázový. Môže byť zakúpený

a) v hotovosti u vodiča

b) bezhotovostne, cez dopravnú kartu pri dostatku hotovosti

Cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu jedným spojom bez prestupu. Pri zakúpení cestovného lístka cez dopravnú kartu a prestupe do 30 min. od prvého nástupu je cestovné ďalším spojom poskytnuté bezplatne.

Na CityBuse RK platia prepravné podmienky mestskej osobitnej autobusovej dopravy.

3) Nárokovosť na zľavnené cestovné je cestujúci povinný dokladovať platným preukazom na zľavu cestovného (kmeňová karta, dopravná karta ktorú vydáva dopravca, preukaz zdravotne postihnutých osôb, občiansky preukaz). Fotografia musí zodpovedať podobe žiadateľa.

čl. 13

Výdaj cestovných lístkov

1) Jednorázové cestovné lístky sa predávajú výlučne u vodiča. Dopravné karty sa predávajú na predajných miestach dopravcu. Zvyšovanie kreditu sa okrem predajných miest dopravcu realizuje aj u vodiča.

2) V prípade poruchy dopravnej karty je cestujúci povinný zakúpiť si cestovný lístok v hotovosti, obdobne v prípade poruchy elektronického strojčeka, vtedy vydá cestujúcemu vodič písaný - náhradný cestovný lístok.

3) Ak cestujúci hrubo alebo opätovne poruší ustanovenia tohto prepravného poriadku, alebo tarify o získaní zľavy cestovného, dopravca môže odmietnuť vydanie ďalšieho preukazu na zľavu cestovného až na dobu jedného roka.

čl. 14

Základné podmienky použitia cestovného lístka

- 1) Cestujúci je povinný mať pri sebe platný cestovný lístok po celú dobu prepravy i v okamihu vystupovania z vozidla.
- 2) Cestujúci, držiteľ dopravnej karty je povinný pri vstupe do vozidla označiť dopravnú kartu na snímacom zariadení elektronickej pokladne a následne si zobrať cestovný lístok, ktorý je dokladom o zaplatení cestovného resp. dovozného.
- 3) Zľavnený jednorázový cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavu cestovného (kmeňová karta, kmeňová dopravná karta) tak ako to určuje tarifa.

čl. 15

Strata alebo odcudzenie dopravnej karty

- 1) Cestujúci ktorý stratí, alebo ktorému bola odcudzená dopravná karta, vo vlastnom záujme túto udalosť nahlási ihneď pracovníkovi vo výdajnom mieste dopravcu. V takomto prípade bude dopravná karta zablokovaná proti jej ďalšiemu zneužitiu a cestujúci si bude môcť zakúpiť druhú dopravnú kartu. Po 10 dňoch bude zostatok na zablokovanej dopravnej karte znížený o aktuálny manipulačný poplatok a zvyšok bude prenesený na novú dopravnú kartu.
- 2) Cestujúci je povinný pri ohlásení straty, alebo odcudzení karty preukázať sa identifikačným dokladom.

čl. 16

Kontrola cestovných lístkov

1) Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka dopravcu (vodič, revízor) je povinný kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z autobusu preukázať sa platným cestovným lístkom a pri zľavnenom cestovnom lístku aj preukážkou (kmeňovou kartou) na zľavu cestovného, alebo dopravnou kartou ktorá nahrádza preukaz (kmeňovú kartu). Cestujúci ktorý sa pri kontrole cestovných lístkov preukáže zľavneným cestovným lístkom bez preukážky na zľavu z cestovného je považovaný za cestujúceho bez cestovného lístka. Dopravca môže miestnou úpravou rozšíriť povinnosť cestujúcich predložiť cestovné lístky aj na uzavretý priestor zastávky.

2) Dopravca prostredníctvom oprávneného pracovníka môže uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu alebo žiadať o preukázanie osobných údajov potrebných na vymáhanie cestovného a úhrady.

- 3) Cestujúci je povinný strpieť zistenie totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru, ak pri kontrole jej preukázanie odmietne.
- 4) Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom je vo výške stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav.
- 5) Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie oprávneného pracovníka dopravcu nemôže preukázať platným dokladom o zaplatení dovozného, zaplatí dovozné a sumu vo výške päťnásobku dovozného.
- 6) Ak oprávnený pracovník dopravcu zistí, že cestujúci sa preukazuje neplatným cestovným lístkom alebo neplatnou preukážkou (kmeňovou kartou) na zľavu cestovného, je oprávnený neplatný cestovný lístok odobrať.

čl. 17

Povinnosti dopravcu

- 1) Dopravca je povinný vynaložiť všetko úsilie na dodržanie cestovného poriadku autobusovej linky. Ak sa preprava preruší na čas dlhší ako 20 minút, alebo ak spoj meškal viac ako 20 minút, alebo ak spoj nešiel vôbec dopravca, je povinný na žiadosť cestujúceho vydať o tom potvrdenie v sídle dopravcu (dispečer). Povolená časová odchýlka odchodu spojov City Bus RK z jednotlivých zastávok predstavuje +5, -5 minút.
- 2) Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich s odbornou starostlivosťou. Pri preprave je povinný zabezpečovať najmä ich bezpečnosť, poriadok a pokoj vo vozidle.
- 3) Vozidlá ktoré sa použijú na prepravu cestujúcich musia byť v riadnom technickom stave a musia byť udržiavané v náležitej čistote.
- 4) Vozidlá určené na prepravu cestujúcich musí mať vpredu a na pravej strane vozidla označenie obsahujúce názov Východzej a cieľovej zastávky, prípadne aj zastávkami medzi nimi a označenie číslom linky. Zadná časť vozidla sa musí označiť číslom linky.
- 5) Zabezpečiť na všetkých trvalo zriadených zastávkach ich označenie názvom a s výnimkou výstupnej zastávky aj údajmi o odchode do cieľovej zastávky zastavujúcich spojov.
- 6) Pre zdravotne postihnuté osoby, invalidov a pre tehotné ženy, musia byť v každom vozidle vyhradené dve miesta na sedenie, vyhradené miesta sa musia zreteľne označiť. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na City Bus RK
- 7) Ak na zastávke stojí súčasne viac vozidiel, dopravca je povinný znovu zastaviť každé tretie vozidlo pri označníku zastávky. Znovu zastaviť každé vozidlo pri označníku zastávky je dopravca povinný v prípade, že tam prítomná osoba ťažko postihnutá na zdraví dáva osobitným označením znamenie na zastavenie. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky, na zastávky osobitne vybavené na hromadné nastupovanie cestujúcich a na zastávky, na ktorých sa prevádzka miestnou úpravou dopravcu riadi odchýlnym spôsobom.
- 8) Vykonávať mestskú autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme.

9) Vodič je povinný dať určené zvukové a svetelné znamenie cestujúcim osobitným zariadením vozidla, že vystupovanie a nastupovanie je skončené a dvere vozidla sa zatvoria.

10) Ustanovenia tohto článku sa v bodoch 4.,5.,6.,7. a 9. nevzťahujú na prevádzku City Bus RK.

čl. 18

Osobitné práva niektorých cestujúcich.

1) Osobitné práva pri preprave majú osoby telesne a zrakovo postihnuté, invalidi (držitelia preukazov ŤZP a ŤZP-S) a ich sprievodcovia, starí ľudia a matky s malými deťmi do šesť rokov. Pre vyššie uvedené osoby musí byť vyhradených najmenej 6 miest na sedenie. U osôb zrakovo postihnutých môže plniť funkciu sprievodcu aj špeciálne cvičený pes. Pri preprave viacerých osôb spĺňajúcich kritéria tohto odstavca, je vodič oprávnený požiadať cestujúceho ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby uvoľnil aj iné miesto na sedenie.

2) Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má obmedzenú pohybovú schopnosť, umožní vodič prednostné a bezpečné nastúpenie a vystúpenie.

čl. 19

Starostlivosť o cestujúcich

1) Podľa rozsahu prepravy a miestnych potrieb dopravca zriaďuje zariadenia, ktorými zvyšuje úroveň prepravy, ako informačné kancelárie, predajne cestovných lístkov a pod. Svoje zariadenia určené na používanie cestujúcimi je povinný udržiavať v náležitej čistote.

2) Dopravca informuje občanov včas a vhodným spôsobom (dennou tlačou, rozhlasom, výveskami umiestnenými na zastávkach a vo vozidlách a pod.) o všetkých závažných skutočnostiach, ktoré majú vzťah k cestujúcej verejnosti, najmä o vykonaní miestnej úpravy, o zriadení novej linky (vrátane dočasnej), o posilnení prepravy pri osobitných príležitostiach, o zmenách tarify a pod.

2) Na požiadanie cestujúceho mu dopravca predloží na pracoviskách určených pre styk s cestujúcimi na nahliadnutie prepravný poriadok, cestovný poriadok (poriadky), tarifu ako aj miestne úpravy ním vykonané. Ďalej dopravca poskytne informácie, ktoré súvisia s prepravou.

čl. 20

Povinnosti cestujúcich

1) Cestujúci sú povinní správať sa tak, aby nenarúšali bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzovali vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťovali vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim, neobťažovali ostatných cestujúcich a oprávnených pracovníkov. Povinní sú dbať aj na miestne úpravy vykonané dopravcom, na pokyny dopravcu, ktoré sú uvedené na výveskách, zverejnené iným spôsobom, alebo ktoré dajú oprávnení pracovníci ústne, prípadne zvukovým a svetelným znamením osobitného zariadenia vozidla.

2) Cestujúci sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, na správnej zastávke prestúpili a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Kde to prevádzka na zastávke umožňuje, cestujúci nastupujú do vozidla v poradí, v akom na zastávku prišli.

3) Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke a ak vozidlo nie je v pohybe. Do vozidla City Bus RK môže nastupovať aj medzi zastávkami, pokiaľ vozidlo na znamenie zastaví a nie je v pohybe. Nastupovať alebo vystupovať možno len dverami vozidla na to určenými. Na nastupovanie sú určené len predné dvere vozidla, s výnimkou naloženia vecí (detský kočík, vozík osoby zdravotne ťažko postihutej). Na vystupovanie sú určené všetky dvere vozidla. U vozidla City Bus RK sú to len zadné dvere. Vo dverách vozidla, ktoré je možné použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Ak ide o zastávku kde vozidlo zastavuje len na znamenie, cestujúci ktorý chce nastúpiť musí byť v priestore zastávky a dať vodičovi vozidla včas znamenie zdvihnutím ruky, cestujúci ktorý chce na takejto zastávke vystúpiť, musí o tom včas upovedomiť vodiča znamením daným vnútorným dorozumievacím zariadením vozidla.

4) Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať. Povinnosť držať sa prináleží aj cestujúcemu, ktorý vstáva zo sedadla a chystá sa vystúpiť alebo cestujúcemu ktorý sa pripravuje na vystúpenie.

5) Ak to vyžadujú prevádzkové, alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn oprávneného pracovníka z vozidla vystúpiť a ak chcú v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.

6) Ak pre starú alebo chorú osobu, invalida, tehotnú ženu a matku s malým dieťaťom treba ďalšie miesto na sedenie, cestujúci je povinný na vyzvanie oprávneného pracovníka miesto uvoľniť. Cestujúci je ďalej povinný umožniť naloženie, vyloženie a umiestnenie detského kočíka vo vozidle.

7) Cestujúci sa musí zdržať všetkého, čo by mohlo ohroziť bezpečnosť a plynulosť prepravy, poriadok vo vozidle alebo pôsobiť rušivo na oprávnených pracovníkov pri výkone ich služby alebo spôsobiť škodu dopravcovi alebo cestujúcim.

8) Cestujúcim nie je dovolené najmä :

- a) naskakovať a vyskakovať za jazdy a vykláňať sa z vozidiel,
- b) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené, alebo ktoré oprávnený pracovník vyhlásil za obsadené,
- c) zdržiavať sa v priestore, ktorý je vyhradený pre vodiča a v priestoroch ktoré sú určené na vystupovanie a nastupovanie ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich a tarifnému odbaveniu a v priestore kde bránia vodičovi vo výhľade z vozidla
- d) dávať alebo napodobňovať znamenia používané dopravcom na zabezpečenie prevádzky
- e) prihovárať sa počas jazdy vodičovi
- f) fajčiť vo vozidle a v zariadeniach a priestoroch dopravcu, mimo miest na to určených
- g) nechať stáť alebo kľáčať deti na sedadlách, pokiaľ by takáto preprava mohla ohroziť ich bezpečnosť alebo by mohli znečistiť sedadlá, alebo ak je tento spôsob prepravy na ťarchu ostatným cestujúcim
- h) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla
- i) odkladať batožinu a domáce zvieratá na sedadlo

j) písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji (aj púšťať reprodukovajúcu hudbu a reč) vo vozidle

9) Cestujúci je povinný poslúchnuť pokyny a príkazy poverenej osoby, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti dopravy.

čl. 21

Miestne úpravy v pravidelnej preprave osôb

1) Pokiaľ to miestne dopravné pomery vyžadujú a pokiaľ to tento mestský prepravný poriadok pripúšťa, je dopravca oprávnený vykonať v pravidelnej preprave osôb osobitné úpravy.

2) Miestnou úpravou dopravca môže zabezpečiť prednostné použitie vozidla v určitom čase, alebo z určitej zastávky pre niektoré skupiny cestujúcich (pre cesty pracujúcich do zamestnania a späť, žiakov do školy a späť a pod.). V takomto prípade oprávnení pracovníci môžu žiadať predloženie dokladu o príslušnosti cestujúceho k zvýhodnenej skupine.

3) Miestne úpravy nesmú znižovať bezpečnosť cestujúcich ani užívateľov pozemných komunikácií.

Druhý oddiel

Spoločné a záverečné ustanovenia

čl. 22

Reklamácie

1) Práva, ktoré má oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou musia sa uplatniť u dopravcu, inak zanikajú. To neplatí, ak ide o právo na náhradu škody na zdraví, alebo na batožinách prepravovaných spoločne s cestujúcim či na veciach, ktoré mal u seba, toto právo sa môže uplatniť priamo na súde.

2) Ak sa žiada o vrátenie súm zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil.

3) Reklamáciu musí podať oprávnená osoba, a o vrátenie zaplatených súm žiada v tej organizačnej jednotke ktorej sumu zaplatila, prípadne na adrese sídla podnikania dopravcu.

4) Oprávnený musí uplatniť právo u dopravcu bez zbytočného odkladu, najneskoršie do šiestich mesiacov.

čl. 23

Vybavenie reklamácie

- 1) Dopravca je povinný vybaviť reklamáciu a písomne upovedomiť reklamujúceho o uznaní, alebo zamietnutí jeho požiadaviek a to do troch mesiacov začínajúc dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa reklamácia podala na poštu alebo sa osobne predložila.
- 2) Ak dopravca celkom, alebo sčasti zamietne právo uplatňované reklamáciou, je povinný toto stanovisko zdôvodniť.

čl. 24

Premlčanie a zánik práv z prepravy

Premlčanie práv občanov sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zánik práv sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka.

čl. 25

Nájdene veci.

1. Veci, ktoré sa nájdu po odchode všetkých cestujúcich vo vozidle odovzdá vodič alebo iný člen osádky príslušnému zamestnancovi dopravcu.
2. Ak je medzi nájdenými vecami občiansky preukaz alebo cestovný pas dopravca je povinný oznámiť nájdenie dokladov držiteľovi.
3. Osoba, ktorá si nájdené veci vyzdvihne neskôr ako 30 dní po ich nájdení je povinná zaplatiť poplatok za uskladnenie podľa osobitného cenníka.
4. Dopravca má právo predať veci, ktoré nikto nevyzdvihne do 6 mesiacov. Ak ide o veci nebezpečnej povahy alebo veci, ktoré sa rýchlo kazia dopravca má právo predať takéto veci do 2 dní odo dňa kedy boli nájdené. V prípade nevyzdvihnutia nájdených vecí do 6 mesiacov alebo ak nie je záujem o ich kúpu pre ich bezcennosť, dopravca zabezpečí na vlastné náklady ich likvidáciu.
5. Ak sa o nájdené a už predané veci prihlási osoba, ktorá nepochybne preukáže že nájdené veci jej patria, dopravca jej vyplatí výťažok z predaja po odpočítaní príslušného poplatku za uskladnenie a nákladov spojených s predajom.

čl. 26

Mimoriadne udalosti počas prepravy

1. Členovia osádky autobusa sú v prípade dopravnej nehody alebo požiaru autobusa, úrazu alebo náhleho ohrozenia cestujúceho alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie cestujúcich, členov osádky alebo iných osôb povinní:
  - a) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc

- a bezodkladne privolať prvú pomoc
- b) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky.
  - c) urobiť potrebné opatrenia na záchranu osôb a majetku ohrozeného mimoriadnou udalosťou.
2. Cestujúci, ktorých život a zdravie nie je mimoriadnou udalosťou ohrozené, sú povinní pomáhať členom osádky vozidla pri konaní podľa odst.1.

čl. 27
Platnosť a účinnosť

Tento mestský prepravný poriadok nadobúda platnosť a účinnosť dňom 1. 1. 2008.

Ing. Jozef Kendera
Riaditeľ dopravy